

Strasbūras, 2022 04 05  
SWD(2022) 112 final

**KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS**  
**POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA**

*pridedamas prie*

**Pasiūlymo dėl**  
**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS**  
**kuria iš dalies keičiamos**

**2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl**  
**pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) ir 1999 m.**  
**balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų**

**ir**

**Pasiūlymo dėl**  
**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl pramonės įrenginių**  
**aplinkosauginių duomenų teikimo ir Pramoninių išmetamųjų teršalų portalo sukūrimo**

{COM(2022) 156 final} - {SEC(2022) 169 final} - {SWD(2022) 110 final} -  
{SWD(2022) 111 final}

## SANTRAUKA

PITD yra pagrindinė ES priemonė, kuria siekiama užkirsti kelią maždaug 52 000 didelių pramonės ir gyvulininkystės įrenginių Europoje keliamai taršai ir ją sumažinti. Ji veikia taikant geriausiais prieinamais gamybos būdais (GPGB) grindžiamą leidimų išdavimo sistemą. Valstybės narės, pramonė ir pilietinė visuomenė pritaria PITD, kuri yra optimalus bendru sutarimu grindžiamas būdas sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir užtikrinti vienodas sąlygas visoje ES. EIPTR reglamentu sudaromos palankesnės sąlygos stebėti taršos mažinimo pastangas gerinant viešai prieinamą informaciją apie įrenginių faktinį aplinkosauginį veiksmingumą.

PITD reglamentuojami įrenginiai išmeta apie 20 proc. ES į orą ir į vandenį patenkančių teršalų ir 40 proc. šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD). Nepaisant mažėjimo tendencijų, žala sveikatai ir aplinkai vis dar siekia apie 277–433 mlrd. EUR per metus (2017 m. duomenys).

Šia iniciatyva sprendžiamos penkios problemos:

- nepakankamas ir nenuoseklus į orą ir vandenį išmetamųjų teršalų ribinių verčių taikymas;
- menkas inovacijų diegimas dėl to, kad GPGB grindžiami tik gerai patikrintais metodais;
- mažai prisidedama prie efektyvaus išteklių naudojimo, žiedinės ekonomikos ir mažiau toksiškų cheminių medžiagų naudojimo;
- nenuosekliai ir ribotai prisidedama prie išmetamo ŠESD kiekio mažinimo;
- ribota ir pasenusi sektorinė teisės aktų taikymo sritis.

Šia PITD ir EIPTR peržiūra siekiama sukurti labiau ateities perspektyvomis grindžiamą ir lankstesnę sistemą, kuria remiamos inovacijos ir kuri būtų tinkama būsimai pramonės transformacijai.

Pateikiamas **tinkamiausių politikos galimybių ir jų variantų**, skirtų kiekvienai problemai spręsti, rinkinys.

- **Veiksmingumas.** Užtikrinama, kad išmetamųjų teršalų ribinės vertės veiksmingai padėtų išnaudoti GPGB potencialą mažinti išmetamųjų teršalų kiekį; užtikrinamas vienesnis įgyvendinimas ir užmojų mastas visose valstybėse narėse; stiprinamos visuomenės teisės ir vykdymo užtikrinimas, taip pat paaiškinami teisės aktai.
- **Inovacijos.** Lyderiai turės galimybę laisvai išbandyti naujoviškus gamybos būdus. Pramonės transformacijos ir išmetamųjų teršalų inovacijų centras (INCITE) svarstant GPGB įtrauks naujoviškas technologijas, o ūkio subjektai į aplinkosaugos vadybos sistemas įtrauks savo pertvarkos planus.
- **Išteklių naudojimas ir cheminės medžiagos.** Konkrečių sektorių žiedinė ekonomika, efektyvus išteklių naudojimas ir mažesnis toksiškumas skatinami taikant labiau poreikius atitinkančias privalomas aplinkosaugos vadybos sistemas.
- **Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas.** Suteikiama galimybė pagal principą „iš apačios į viršų“ naudoti optimalias konkrečiam sektoriui skirtas technologines priemones taršai ir priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti, nustatant privalomus minimalius energijos vartojimo efektyvumo lygius. 2028 m. atlikus PITD ir apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos sąryšio peržiūrą bus sudarytos sąlygos nuo 2030 m. pasiekti optimalią sinergiją. EIPTR bus naudojamos išsamesnės išmetamo ŠESD kiekio ataskaitos.
- **Taikymas sektoriams.** Taikymo sritis turi būti išplėsta, visų pirma įtraukiant gyvulininkystę ir tam tikrą gamybos veiklą.

Bendra iniciatyvos nauda gerokai persveria sąnaudas. Nors kiekybiškai įvertinti viso poveikio neįmanoma, akivaizdu, kad:

- (i) veiksmingumo politikos galimybės pagrindinės priemonės naudos sveikatai pinigine išraiška yra 860–2 800 mln. EUR per metus, o verslo kapitalo išlaidos / veiklos išlaidos siekia apie 210 mln. EUR per metus ir
- (ii) dėl platesnio taikymo gyvulininkystės ūkiams mažėja išmetamas metano ir amoniako kiekis – tokio sumažėjimo nauda sveikatai siekia 5 450–9 240 mln. EUR per metus, o susijusios reikalavimų laikymosi išlaidos – 265–812 mln. EUR per metus.

Apskaičiuota, kad ūkio subjektų bendra administracinė našta sieks 356–600 mln. EUR per metus, o valdžios institucijų – 265–509 mln. EUR per metus. Šį padidėjimą gerokai sušvelnina paprastesnė leidimų išdavimo gyvulininkystės ūkiams sistema.

Apskritai pasiūlymu nustatoma reguliavimo sistema, kuri ES leis spręsti svarbias aplinkos apsaugos problemas, kurios, kaip manoma, ateinančiais dešimtmečiais iškils dėl žemės ūkio ir pramonės veiklos.